

Weidegang bij melkrobot goed toepasbaar

Andre Zonderland (student van Hall instituut Leeuwarden)

Theun Vellinga

Steeds meer melkveebedrijven schaffen een melkrobot aan. Een aantal bedrijven stopt dan met het weiden van het melkvee, anderen gaan door met weiden. Hoe combineren die laatste de melkrobot met weidegang? Wat voor beweidingssystemen passen ze toe, wat gebeurt er met de melkfrequentie en waarom blijven ze weiden? Een enquête onder 16 boeren geeft een indruk. Weidegang blijkt goed te combineren met een melkrobot. Gezondheid van het vee is de belangrijkste reden voor de weidegang. Het PR wil onderzoeken welke systemen van weidegang onder verschillende omstandigheden het best toepasbaar zijn en wat dit voor gevolgen heeft op onder meer arbeid en diergezondheid.

Bij de melkrobot kunnen de koeien de melktijden en –frequentie grotendeels zelf bepalen. In veel gevallen worden ze vaker dan twee keer per dag gemolken. Vaker melken geeft meer melk per koe. Vanwege het vaker en onregelmatig melken denkt men vaak dat de koeien beter op stal kunnen staan. Dan kunnen ze tenminste vaak genoeg de melkrobot bezoeken. Een ander voordeel van het opstallen van het vee is dat men minder afhankelijk is van weersomstandigheden en dat men een constanter rantsoen kan voeren.

Toch zijn er "robotbedrijven" die weidegang toepassen. Met een enquête onder deze boeren is informatie verzameld over de wijze waarop ze de beweiding uitvoeren, welke eisen ze stellen aan de verkaveling en aan de capaciteit van de melkrobot.

Alle beweidingssystemen zijn mogelijk.

Het gemiddelde melkquotum van de onderzochte groep was 715.000 kg melk, met een minimum van 155.000 en een maximum van 1.420.000 kg. Het aantal uren weidegang op de bedrijven staat in tabel 1. Van de 16 bezochte bedrijven zijn er zes die meer dan 18 uur per dag weiden. Bijvoeding met ruwvoer, krachtvoer en bijproducten en watervoorziening, soms

gecombineerd met ophalen van koeien, zorgt ervoor dat de koeien regelmatig en op tijd naar de stal komen. Zeven veehouders noemen ophalen als eerste factor, drie bijvoeding en twee de watervoorziening.

Drie boeren beginnen met weiden na de eerste snede te hebben gemaaid, één bedrijf heeft een weideduur van ongeveer 100 dagen, tien van de 16 boeren weiden zo lang het kan. Van twee bedrijven is de weideduur niet bekend.

Twaalf van de 16 bedrijven passen omweiden toe. Drie daarvan doen dit in de vorm van rant-

Tabel 1 Aantal uren weidegang op bedrijven die een melkrobot combineren met weidegang

Aantal uren weidegang	Aantal bedrijven
Minder dan 6	1
6-9	3
9-12	2
12-15	2
15-18	2
Meer dan 18	6

Tabel 2 Maximale loopafstand voor weidepercelen op bedrijven die een melkrobot combineren met weidegang

Maximale loopafstand	Aantal bedrijven
Minder dan 500 meter	5
500-750 meter	1
750 – 1000 meter	3
1000 meter en meer	5
Onbekend	2

Een goede verkaveling is belangrijk bij melken met een melkrobot en het weiden van de koeien.

Tabel 3 Genoemde voordelen van weidegang op bedrijven die een melkrobot combineren met weidegang

Voordelen	Aantal keren genoemd ¹⁾
Gezondheid van de koe	12
Imago	4
Arbeidsbesparing	3
Koeien halen zelf voer	2
Lage voerkosten	2
Overig	2

¹⁾ (Meerdere antwoorden per persoon mogelijk)

soenbeweiding. De andere bedrijven passen standweiden toe, soms in combinatie met omweiden.

Hoewel de verwachting is dat korte loopafstanden gewenst zijn voor een regelmatig robotbezoek, blijken grotere afstanden (meer dan 750 meter) regelmatig voor te komen (tabel 2). De meningen over de maximale loopafstand liepen uiteen van maximaal 400 tot 1000 meter.

Melkfrequentie bij weidegang iets lager

De melkfrequentie is in de weideperiode gemiddeld 0,3 lager dan in de stalperiode (2,7 melkingen in de weideperiode tegenover 3,0 melkingen in de stalperiode). Er zijn bedrijven waar de melkfrequentie gelijk blijft, maar ook bedrijven waar de melkfrequentie met 1,0 daalt. Deze laatste bedrijven hebben in de stalperiode een melkfrequentie van 3,5 of hoger. Bedrijven met een gelijke melkfrequentie in stal en weide halen de koeien meestal op. De bezoekfrequentie is in de weideperiode veel lager dan in de stalperiode, 3,2 bezoeken tegenover 4,4 bezoeken per dag.

Melkrobot heeft overcapaciteit

Alle bedrijven hebben een overcapaciteit van de melkrobot, vooral diegenen met een vast ophaalschema voor koeien. Dat laatste is het geval bij drie bedrijven. Eén bedrijf gebruikt in

de zomer een selectiebox, waardoor de bezoekfrequentie sterk kon dalen, terwijl de melkfrequentie gelijk bleef. Een combinatie van robot en selectiebox kan de capaciteit van de robot verhogen. Het weer heeft volgens negen van 16 boeren grote invloed op de bezoekfrequentie: regenachtig weer en zeer warme dagen leidden tot hoge bezoekfrequenties.

Gezondheid belangrijkste reden weidegang

Veruit de meest genoemde reden voor het toepassen van weidegang is de gezondheid van de koe (tabel 3). Imago van de veehouderij en arbeidsbesparing volgen op afstand. De veehouders die weidegang toepassen zien ook wel enige nadelen aan het systeem (tabel 4). De meest genoemde reden is dat weidegang meer werk kost. Minder melkingen en een lagere melkproductie staan op de tweede en derde plaats.

Van de 16 bezochte bedrijven overweegt één om te stoppen met weiden. De anderen gaan door. Sommige bedrijven overwegen aanpassingen door te voeren: toepassing van een selectiebox of verandering van het beweidingssysteem. Een verbetering van de verkaveling staat bij enkele boeren hoog op het verlanglijstje. Juist bij een melkrobot zijn beweidingpercenten op korte afstand van het bedrijf zeer gewenst.

Tabel 4 Genoemde nadelen van weidegang op bedrijven die een melkrobot combineren met weidegang

Nadelen	Aantal keren genoemd ¹⁾
Meer werk	5
Minder melkingen	3
Lagere melkproductie	2
MINAS	2
Overig	7

¹⁾ (Meerdere antwoorden per persoon mogelijk)